

Deloitte.

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

8 november 2012

GEMEENTE HILLEGOM			
Nummer: 2-11544/			
Datum : 09 NOV 2012			
Route :		afgedaan	
FIN.			

Deloitte Accountants B.V.
 Schenkkade 47
 2595 AR Den Haag
 Postbus 90721
 2509 LS Den Haag
 Nederland

Tel: 088 288 2888
 Fax: 088 288 9810
 www.deloitte.nl

VERTROUWELIJK

Aan het college van de gemeente Hillegom
 T.a.v. de heer H. Deul
 Postbus 32
 2180 AA HILLEGOM

Onderwerp
 Management letter

Datum
 8 november 2012

Geacht college,

Wij hebben conform uw opdracht, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2012 de interim-controle voor de gemeente Hillegom uitgevoerd. U treft in deze managementletter de belangrijkste bevindingen aan.

In hoofdstuk 1 treft u een nadere uitleg aan van de inhoud van onze interim-controle en de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Onze bevindingen komen terug in hoofdstuk 2 en 3 van de management-letter en vloeien voort uit onze analyse en evaluatie van de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente Hillegom. Onze aandachtspunten met betrekking tot de jaarrekeningcontrole 2012 zijn in hoofdstuk 4 opgenomen. Hiermee willen wij knelpunten bij het uitvoeren van de jaarrekeningcontrole voorkomen door in een vroeg stadium met elkaar tot afstemming te komen. Tot slot treft u in hoofdstuk 5 de opvolging van onze adviezen uit de management-letter en accountantsverslag van vorig boekjaar aan.

Wij wijzen u er op dat deze brief is opgesteld ten behoeve van het management van de gemeente Hillegom en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

Wij vertrouwen erop met de managementletter bij te dragen aan het (verder) verbeteren van de interne beheersing van de diverse processen binnen uw organisatie en het waarborgen van de kwaliteit van de jaarrekening 2012.

Tot slot willen wij onze waardering en dank uitspreken voor de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze werkzaamheden is verleend. Graag willen wij deze rapportage en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader met u bespreken.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.D.H. Killeen RA MGA

Member of
 Deloitte Touche Tohmatsu Limited

003.021/2012/008-ah

Inhoudsopgave

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

1. Inhoud van de interim-controle 2012	5
2. Bevindingen Interne Beheersing	7
3. Bevindingen Bijzondere onderwerpen	12
4. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2012	16
5. Follow-up bevindingen vorig boekjaar	19

Inhoud van de interim-controle 2012

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

Inhoud van de interim-controle 2012

Bij onze interim- controle hebben we ons primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersing. Tevens heeft deze controle als doelstelling om aandachtspunten ten aanzien van de jaarrekening 2012 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risicoanalyse nemen wij de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Uw organisatie voert gedurende het jaar interne controle werkzaamheden uit om inzicht te hebben in de getrouwheid en rechtmatigheid van de significante processen. Onze controle maakt zoveel mogelijk gebruik van het zelfcontrolerend vermogen van de gemeente Hillegom. De volgende processen zijn betrokken in onze interim-controle:

- Administratie & verslaglegging
- Investerings
- Grondexploitatie
- Plaatselijke heffingen en belastingen
- Overige opbrengsten
- Lonen, salarissen en sociale lasten
- Inkopen goederen en diensten
- Uitkeringen en inkomensoverdrachten
- Subsidieverstrekingen
- Treasury

De risicoanalyse en onze risico-inschattingen hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Naaft het evalueren van de opzet, bestaan en werking van de interne beheersingsmaatregelen gaan wij tijdens de interim-controle in op een aantal bijzondere onderwerpen waaronder grondexploitatie, verbonden partijen en de beheersing rondom grote projecten. Tevens stellen wij de opvolging van onze eerdere bevindingen vast. Als slotstuk van onze controle doorlopen wij de notulen van het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad om op deze manier de volledigheid van de door ons verkregen informatie vast te stellen.

Bevindingen Interne Beheersing

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

Bevindingen Interne Beheersing

Algemene Indruk

Uw gemeente heeft de aandachtspunten vanuit de managementletter van vorig jaar ter harte genomen. Met name op het gebied van de VIC is actie ondernomen. Wij merken op dat deze acties vooral gericht zijn op het verbeteren van het proces voor de jaren 2013 en verder.

Voor het controlejaar 2012 is de situatie niet wezenlijk gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Dit betekent dat er sprake is van een controleerbare omgeving, voldoende voor uitvoering van controle. Voor een aantal onderwerpen bestaan er nog aandachtspunten die wij in onderstaande tekstblokken bij u onder de aandacht brengen. Met uw organisatie zullen afspraken gemaakt worden over de verdere opvolging hiervan.

Verbijzonderde interne controle

Uw gemeente is concreet aan de slag gegaan met onze aanbevelingen ten aanzien van de VIC. Er is een nieuwe VIC-coördinator benoemd die verantwoordelijk is voor de planning en uitvoering van de verbijzonderde interne controle. Wij concluderen dat deze medewerker hier enthousiast mee is gestart.

Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw intern controleplan, waarvan een toetsingskader dat op het niveau van de verordeningen is uitgewerkt onderdeel van uitmaakt. De controle wordt beperkt tot die artikelen die gevolgen kunnen hebben voor de financiële rechtmatigheid. Tevens werkt u aan werkprogramma's per proces die aansluiten op dit vernieuwde toetsingskader. Uitvoering en vastlegging van de werkzaamheden op grond van de nieuwe werkprogramma's moeten de zichtbaarheid van de verbijzonderde interne controle waarborgen.

De genoemde ontwikkelingen zullen vooral resultaten opleveren in 2013 en verder. De verbijzonderde interne controle over 2012 heeft nog plaatsgevonden op de manier van 2011. Dit betekent bijvoorbeeld dat de wijze van selectie, de aansluiting op het toetsingskader en met name de zichtbaarheid van de uitgevoerde werkzaamheden nog onvoldoende duidelijk zijn vastgelegd. De VIC is nog niet voor alle processen uitgevoerd en wij hebben over de tot dit moment uitgevoerde werkzaamheden nog vragen omtrent de door de VIC-functionarissen getrokken conclusies. Daarom is het ten tijde van het opstellen van deze management-letter nog niet mogelijk te bepalen in welke mate wij gebruik kunnen maken van de VIC als overkoepelende interne beheersingsmaatregel.

Omdat dit gevolgen kan hebben voor de omvang van onze verdere controlewerkzaamheden is het van belang om hier tijdig zicht op te hebben. Met uw organisatie is inmiddels afgesproken dat wij op een later moment voor de beoordeling van de VIC terugkomen.

Bevindingen Interne Beheersing

	<p>Belangrijke aandachtspunten hierbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De VIC op de processen: Subsidieverstrekking, Onderwijshuisvesting, Investerings, Verhuuropbrengsten, Betalingen, Secretarieleges, Treasury en EU-aanbesteding is nog uit te voeren • De vragen / openstaande punten bij diverse overige processen dienen nog te worden afgewikkeld. Deze vragen zijn besproken met en schriftelijk gecommuniceerd aan de VIC-coördinator en andere betrokkenen. • Het aantal waarnemingen voor de reeds gecontroleerde processen voor de resterende periode van het boekjaar nog uit te voeren • Naleving van bevoegdheden aan de hand van mandatering en parafenlijsten dient voldoende aandacht te krijgen.
<h2>Risicomanagement</h2>	<p>De beheersing van risico's binnen de gemeente Hillegom heeft de aandacht van uw gemeenteraad. Dit blijkt ook het feit dat er op dit moment een onderzoek door de rekenkamercommissie wordt uitgevoerd naar het weerstandsvermogen in relatie tot de uitkomsten van risicomanagement. In onze managementletter van vorig jaar hebben wij een aantal aanbevelingen gedaan om de structuur van risico-identificatie, -analyse en beheersing nader te verduidelijken. Zichtbaarheid van de getroffen maatregelen en rapportage zijn hierin belangrijke aspecten.</p> <p>U heeft aangegeven met ons in overleg te willen treden over de vraag hoe de zichtbaarheid van risicomanagement en de rapportage hierover verbeterd kan worden. Wij maken hiertoe graag een afzonderlijke afspraak met u.</p>
<h2>Functioniescheiding binnen processen</h2>	<p>Conform vorig jaar constateren wij dat er binnen de processen Subsidieverstrekking, Leerling vervoer en Onderwijshuisvesting sprake is van een vergaande onder-mandatering. Hierdoor worden veel handelingen binnen deze processen door één en dezelfde medewerker uitgevoerd, waardoor niet alle gewenste functioniescheidingen aanwezig zijn. U heeft, mede gezien de omvang van uw organisatie, bewust gekozen voor deze werkwijze.</p> <p>Een uitgebreide verbijzonderde interne controle (VIC) achteraf op de mutaties binnen deze processen moet het risico wat hierdoor ontstaat afdekken. Voor onze jaarrekeningcontrole is dit een voldoende maatregel, ook omdat er binnen de processen Subsidieverstrekking en Onderwijshuisvesting nog sprake is van betrokkenheid van het College door middel van vastgestelde subsidie- en onderwijs huisvestingsplannen.</p> <p>De VIC op de processen Subsidieverstrekking en Onderwijshuisvesting moet overigens nog plaatsvinden.</p>
<h2>Bouwleges</h2>	<p>Uit de verbijzonderde interne controle komt naar voren dat er bij twee van de zes uitgevoerde detailwaarnemingen sprake is van een onjuist toegepast tarief in het nadeel van de gemeente. Hoewel het om een zeer geringe afwijking gaat adviseren wij u om de werkzaamheden van de VIC op dit specifieke aspect voor dit proces uit te breiden ook omdat vorig jaar eveneens sprake was van een dergelijke fout.</p> <p>Ons advies om aan het begin van het jaar een onafhankelijke controle uit te voeren op de juiste invoer van tarieven is nog niet opgevolgd. In het nieuwe controleplan van de VIC wordt deze maatregel overigens opgenomen.</p>

Bevindingen Interne Beheersing

In de applicatie Squit XO, welke gebruikt wordt voor het opleggen van leges omgevingsvergunningen, hadden alle betrokken medewerkers alle rechten. Wij adviseerden om dit opnieuw te beoordelen en naar aanleiding hiervan aan te passen. Uw gemeente heeft een externe applicatiebeheerder ingehuurd om onder andere autorisaties en tarieven in Squit XO aan te passen. Na afronding van deze werkzaamheden zal uw VIC-functionaris het overzicht met rechten per gebruiker beoordelen in het kader van de interne controle.

Omdat de applicatiebeheerder van Decade eveneens eerste medewerker financieel beheer is, en bevoegdheden binnen het systeem kan wijzigen bestaat er een risico op onjuiste en onrechtermatige betalingen. Uw organisatie heeft ons advies om aan de hand van logfiles mutaties in bevoegdheden achteraf periodiek te controleren niet opgevolgd. Dit omdat zij van mening is dat er voldoende medewerkers betrokken zijn in het betaalproces.

Gezien het mogelijk fraude risico adviseren wij u deze controle alsnog uit te voeren. Dit gecombineerd met het uitvoeren van VIC op de betalingen zal het risico in voldoende mate afdekken.

Er is binnen de gemeente Hillegom geen vastgestelde procedure voor het boeken en controleren van memoriaalboekingen. Naar aanleiding van ons advies van vorig jaar voorziet u memoriaalboekingen nu van achterliggende documentatie. U hebt aangegeven dat relevante boekingen gecontroleerd worden en voor akkoord worden getekend door de budgethouder. Wij hebben dit in de praktijk nog niet op deze wijze terug gezien.

Gezien de aard van deze boekingen adviseren wij u een procedure op te stellen en de zichtbare controle van de memoriaalboekingen hier onderdeel van uit te laten maken.

Betalingen

Memoriaalboekingen

Bevindingen Bijzondere onderwerpen

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

4. Bevindingen Bijzondere onderwerpen

Verbonden partijen

Uw gemeente heeft er voor gekozen om de visie op verbonden partijen niet door middel van een afzonderlijke nota verbonden partijen vast te leggen. Monitoring vindt plaats op basis van de normale planning & control-cyclus van deze verbonden partijen. U bent van mening dat dit voldoende waarborgen biedt voor naleving van de beoogde doelstellingen.

Aan twee belangrijke verbonden partijen zullen wij bij onze controle extra aandacht besteden. Het betreft de GR Cocensus welke het proces van belasting heffing en invordering voor uw gemeente uitvoert en de ISD-Bollenstreek die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de sociale wet- en regelgeving.

Met de accountant van Cocensus heeft reeds mondeling overleg plaatsgevonden. Op korte termijn zullen wij onze auditinstructies ook schriftelijk versturen. In deze brief maken wij afspraken over o.a. het doel en reikwijdte van de controle, het tijdschema, onafhankelijkheidsvereisten, de controleaanpak en de rapportage over de uitkomsten. Ook aan de accountant van de ISD-Bollenstreek zullen dergelijke instructies verstuurd worden. Dit zal in samenhang met de andere deelnemers in de ISD opgepakt worden. Doelstelling is om in december / januari een review uit te voeren op de door de accountant van de ISD-Bollenstreek uitgevoerde controles voor de betreffende gemeenten.

Door tijdig onze verwachtingen te communiceren en afspraken te maken over de oplevering met deze verbonden partijen en hun accountants kunnen wij ons voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole al een beeld vormen van de uitkomsten van de controles bij deze partijen. Dit draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van onze jaarrekeningcontrole.

DigiD: verplichte beveiligings assessments

Naar aanleiding van onder meer de Lektobber publicaties van Webwereld wil het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een structurele en forse impuls geven aan de kwaliteitsverhoging van ICT-beveiliging bij overheidsorganisaties die gebruik maken van DigiD. Deze organisaties zullen de beveiliging moeten inrichten conform de norm 'ICT-beveiligingsassessments DigiD' van Logius en jaarlijks een ICT beveiligingsassessment laten uitvoeren.

Voor gemeenten dient de beveiligingsassessment voor einde 2013 te zijn uitgevoerd. De beveiligingsassessments moeten door, of onder verantwoordelijkheid van, een Register EDP Auditor plaatsvinden. Wij adviseren u de voorbereidingen, zoals de scoping en de uitvoering van een nulmeting / self-assessment, reeds in gang te zetten. Hiermee creëert u speelruimte om eventuele vervolgtacties te kunnen implementeren voordat de definitie beveiligingsassessment plaatsvindt. Daarnaast is het van belang om eventuele partners (zoals softwareleveranciers, hostingpartijen, pentesters, auditors, etc.) op te lijnen om de voorbereidingen in gang te kunnen zetten.

Omdat de gemeente Hillegom een geringe afnemer is, heeft de gemeente besloten om alle werkzaamheden op dit gebied nog even uit te stellen. Gezien de omvang van uw organisatie en het waarschijnlijk beperkte aantal directe aansluitingen is dit te begrijpen. Wij adviseren wel om voor de gemeente Hillegom in kaart te brengen waar bovengenoemde wel voor geldt en op basis hiervan de verdere werkzaamheden plus tijdspad te bepalen.

4. Bevindingen Bijzondere onderwerpen

Waardering Grondexploitatie

Ten tijde van onze interimcontrole waren de grondexploitatieberekeningen nog niet herzien. De verwachting is dat deze herzieningen in het laatste kwartaal van 2012 worden afgerond. Wij zullen direct na oplevering van deze herzieningen een beoordeling van de berekeningen uitvoeren in het kader van onze controle van de jaarrekening 2012. Wij zullen u waar nodig over eventuele aandachtspunten vanuit deze beoordeling separaat informeren.

Bewaking / Beheersing financiële voortgang grote projecten

Op verzoek van de gemeenteraad hebben wij bij de uitvoering van onze interim-controle aandacht besteed aan de bewaking / beheersing van de financiële voortgang van grote projecten binnen de gemeente Hillegom. Wij hebben er, in overleg met de organisatie, voor gekozen om de opzet en het bestaan van de AO/IB rond de financiële voortgangsbewaking voor één groot project, de reconstructie van de N208, in kaart te brengen. Hiertoe hebben wij gesproken met zowel de betrokken financieel consultant als de (externe) projectleider. Eveneens hebben wij een lijncontrole uitgevoerd op een investering in het kader van dit project.

Op grond van bovenstaande werkzaamheden concluderen wij dat er binnen de (project)organisatie voldoende aandacht is voor de bewaking / beheersing van de financiële voortgang van het project N208. Via het aanbestedingsresultaat (design en construct) is er een vast budget afgesproken met de aannemer. De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering en de tussentijdse budgetbewaking. Hiertoe is er eveneens maandelijks een vergadering van de stuurgroep waarin de actuele financiële stand van zaken wordt besproken met een vooruitblik naar de toekomst. Maandelijks worden eveneens de belangrijkste risico's beoordeeld. Er is sprake van een afzonderlijke specificatie voor dit project afgesproken mandatering waarbij er een volmacht is afgegeven voor de vertegenwoordiging vanuit de gemeente. Geautoriseerde uitgaven in het kader van dit project worden op een specifieke kostenplaats geboekt en afzonderlijk bijgewerkt in een financiële voortgangsrapportage. Via kwartaalrapportages wordt de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de gang van zaken. Wij signaleren een aantal aandachtspunten:

- De autorisatie van interne uren vindt plaats door de teamleider van de betreffende afdeling en niet door de projectleider. Aangezien de projectleider het beste zicht heeft op de werkelijk gemaakte projecturen verdient het aanbeveling om ook de projectleider hiervoor te laten autoriseren.
- Wij hebben vernomen dat er bij de beoordeling van kostenfacturen geen goed onderscheid gemaakt wordt tussen kosten die daadwerkelijk betrekking hebben op het project en overige kosten die eigenlijk ten laste van een ander krediet gebracht zouden moeten worden (bijvoorbeeld riolering). Gevolg is dat het gehele bedrag ten laste van het project wordt gebracht, terwijl dit niet altijd terecht behoort te zijn.
- Op dit moment is er sprake van vertraging in de uitvoering van het project. Hier liggen diverse oorzaken aan ten grondslag. Er loopt een discussie met de aannemer over deze oorzaken en het bijbehorende meerwerk. In de financiële voortgangsrapportage, onderdeel prognose, is nog geen rekening gehouden met extra kosten als gevolg van de vertraging en het meerwerk, dit omdat de gemeente indien nodig gebruik wil maken van het zogenaamde boetebeding in het contract. Wij adviseren om, bijvoorbeeld door het uitwerken van verschillende scenario's de mogelijke financiële gevolgen in beeld te brengen en te verwerken in de financiële voortgangsrapportage.

4. Bevindingen Bijzondere onderwerpen

- Voor de uitvoering van het project N208 is subsidie ontvangen van de Provincie Zuid-Holland. Verantwoording en controle vindt plaats via de Sisa-bijlage bij de jaarrekening. Het is niet goed duidelijk wie de verantwoordelijkheid heeft voor de subsidie en het zorgdragen voor naleving van de subsidievoorwaarden. Wij adviseren om hier afspraken over te maken. Wij adviseren om deze verantwoordelijkheid binnen de projectorganisatie te beleggen.

BTW-labelling

Een onjuiste BTW-labelling kan risico's met zich meebrengen voor uw gemeente. U heeft daarom besloten om een externe partij onderzoek uit te laten voeren naar deze labelling. Ten tijde van de interim-controle moest dit onderzoek nog gestart worden. Wij adviseren u om de uitkomsten van dit onderzoek mee te nemen in de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. Graag ontvangen wij bij afronding van dit onderzoek een afschrift van de rapportage, zodat wij kennis kunnen nemen van de uitkomsten.

Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2012

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2012

Bevindingen Jaarrekeningcontrole 2011

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole hebben er diverse correcties plaatsgevonden in de jaarrekening 2011. Waarvan er een aantal via de beginbalans zijn verwerkt. Wij vragen uw aandacht voor deze punten in het voorbereidingsproces van de jaarrekening 2012.

BBV Actualiteiten

In februari 2012 heeft de Commissie BBV de 'Notitie grondexploitatie (bijgesteld)' gepubliceerd. Deze notitie is een bijgestelde versie van en vervangt de notitie van januari 2008. Een reden voor een aangepaste notitie zijn de gevolgen van de financieel-economische crisis voor de grondexploitaties. De commissie wil met deze aangepaste notitie een nadere verduidelijking geven op het verwerken van de financiële consequenties in de begroting en de jaarrekening. De notitie bevat aanbevelingen en stellige uitspraken voor de verantwoording van de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) vanaf het boekjaar 2012. Wij adviseren u de naleving van deze aanbevelingen en stellige uitspraken tijdig te evalueren en vast te stellen dat aan de vereisten uit de notitie is voldaan. De Commissie BBV geeft een nadere invulling van de vereisten voor het activeren van kosten bij niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Net als voorheen moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd. Nieuw is dat deze verwachting moet zijn gebaseerd op een raadsbesluit, waarin inhoud wordt gegeven aan ambitie en planperiode.

Specifiek vragen wij aandacht voor de bepaling dat het activeren van vervaardigingskosten op NIEGG aanvaardbaar is, maar beperkt dient te blijven tot het niveau van de huidige marktwaarde van de grond. De marktwaarde van de grond dient te worden onderbouwd met bijvoorbeeld een taxatie of een residuele grondwaardeberekening. Wanneer na een raadsbesluit meer duidelijkheid bestaat over de nadere invulling van de toekomstige bouwlocatie en de daartoe nog te maken kosten, kan de verwachte marktwaarde in de toekomstige bestemming als toets worden gebruikt. In de notitie van de Commissie BBV wordt dit nader uitgewerkt.

Dynamiseren van de controle

Met uw organisatie zullen wij overleggen welke mogelijkheden aanwezig zijn om onze accountantscontrole van de jaarrekening en de verbijzonderde interne controle verder te dynamiseren. Dit houdt in dat wij streven naar een zodanig tussentijds niveau van onze gezamenlijke controles, dat een minimaal capaciteitsbeslag nodig zal zijn bij het afronden van de jaarrekeningcontrole. In ieder geval zullen wij reeds vooruitlopend op de start van de jaarrekeningcontrole aandacht besteden aan de onderwerpen Sisa, Verbonden Partijen en grondexploitatie om ook tijdig knelpunten in deze belangrijke onderdelen van uw jaarrekening te kunnen signaleren. Indien nodig informeren wij u separaat over de uitkomsten van deze controles.

Follow up bevindingen vorig boekjaar

Management letter 2012
Gemeente Hillegom

Follow up bevindingen vorig boekjaar

Via de managementletter en het accountantsverslag hebben wij onze bevindingen gerapporteerd over het boekjaar 2011 van de gemeente Hillegom. In algemene zin heeft u aangegeven dat u onze adviezen overneemt en de bevindingen ter harte neemt en hier met ons in overleg over zal treden. Dit blijkt uit de reactie op de managementletter van 12 januari 2012 en de reactie op het accountantsverslag van 15 juni 2012. De huidige status en de afgesproken acties ten aanzien van de gemaakte opmerkingen heeft uw organisatie opgetekend in het document 'Acties Bevindingen'. Hieruit blijkt dat u een aantal bevindingen voor kennisgeving aanneemt en de huidige status voldoende vindt. Andere heeft u concreet opgepakt en zijn op dit moment nog in ontwikkeling. Voor nog weer anderen zal u nog met ons in overleg treden voor verdere vormgeving en ontwikkeling. Wij verwijzen u naar voorgaande hoofdstukken voor de belangrijkste aspecten. De volgende bevinding met reactie brengen wij nog onder uw aandacht:

- Het advies om functiescheiding aan te brengen tussen het aangaan van verplichting en het voor akkoord tekenen inzake prestatielevering wordt doorgevoerd voor zover de grootte van het personeelsbestand dit toelaat. Wij adviseren u om hier duidelijker en concreter afspraken over te maken.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms. Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 140 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 169,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Deloitte Global Services Limited, Deloitte Global Services Holdings Limited, the Deloitte Touche Tohmatsu Verein, any of their member firms, or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services. This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2012 Deloitte Netherlands